

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa R. B. i T. B.
przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych w W., P. [...] S.A. w W., Powiatowi [...],
Skarbowi Państwa - Staroście Powiatu [...], Wojewodzie [...] w B. i Gminie W.
o ustalenie, wydanie nieruchomości i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 stycznia 2014 r.,
na skutek skarg kasacyjnych: powódki oraz powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 1 grudnia 2011 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych powódki i powoda,**
- 2) odmawia przyznania wynagrodzenia pełnomocnikom z urzędu: adwokatom D. J. i S. M.-N. oraz radcy prawnemu J. B. z tytułu udzielenia powodowi T. B. nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu,**
- 3) zasądza od powódki R. B. na rzecz pozwanych: Agencji Nieruchomości Rolnych w W., P. [...] S.A. w W. oraz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa po 2.000,- (dwa tysiące) złotych dla każdego z nich z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 4) zasądza od T. B. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2011 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda i, częściowo, apelację powódki, w pozostałym zakresie przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w B.. Przedmiot postępowania stanowiły roszczenia o wydanie kilkunastu nieruchomości oraz o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z nich w sposób bezumowny. Nieruchomości te, stanowiące wcześniej własność K. i U. B. zostały przejęte przez Skarb Państwa na podstawie art. 2 ust. 1 lit. b dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13 - t.j. ze zm. - dalej jako: „dekret”). W późniejszym okresie część spośród tych nieruchomości została skomunalizowana w związku z utworzeniem samorządu gminnego.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego zostało zaskarżone skargami kasacyjnymi przez powoda i powódkę. Powód zarzucił mu naruszenie art. 189 k.p.c. w związku z art. art. 2 ust. 1 lit. b dekretu w związku z art. 23 i 24 k.c. Powódka swoją skargę kasacyjną oparła natomiast na zarzucie naruszenia art. 189 k.p.c. w związku z art. art. 2 ust. 1 lit. b dekretu; art. 19 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.); art. 195 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. i art. 232 k.p.c. Oboje skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, powódka dodatkowo także o ewentualne uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o orzeczenie o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie występują przyczyny uzasadniające przyjęcie do rozpoznania żadnej ze skarg kasacyjnych. Brak jest zwłaszcza przesłanek, na które powołali się oboje skarżący.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie do rozpoznania swojej skargi kasacyjnej, R. B. wskazała na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., a więc na potrzebę wykładni przepisów

prawa budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Uzasadniając występowanie tej przesłanki powołała się jednak na pozbawienie jej możliwości udziału w postępowaniu administracyjnym związanym z komunalizacją nieruchomości, której dotyczyło postępowanie. Wobec uznania przez Sąd Apelacyjny, że treść decyzji o komunalizacji jest wiążąca w postępowaniu cywilnym oznaczało to, jej zdaniem, wykluczenie możliwości dochodzenia przez nią swoich praw. Wywód ten nie odpowiada jednak przesłance, na którą powołała się skarżąca. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa należy rozumieć przez nią problem prawny stanowiący źródło wątpliwości lub rozbieżności, których wykazanie (zwłaszcza przez udokumentowanie ich stosownym orzecznictwem) należy do skarżącego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera jednak żadnego wyводу w tym zakresie.

Z tych samych powodów nie można także przyjąć, by przesłanka ta wystąpiła w ramach skargi kasacyjnej powoda. Zdaniem skarżącego wyraża się ona w pytaniu o możliwość wytoczenia na podstawie art. 189 k.p.c. powództwa o ustalenie nieważności przejścia na Skarb Państwa prawa własności nieruchomości w celu ochrony dóbr osobistych, m.in. „kultu pamięci zmarłych”. Poza tak ogólnym stwierdzeniem skarżący nie przedstawił jakichkolwiek argumentów, które wskazywałyby na spełnienie w tym zakresie przesłanki ujętej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Niezależnie od tego, ta sama kwestia została także powołana przez skarżącego jako istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Lakoniczny i bardzo ogólny wywód nie wskazuje jednak, by w tym zakresie istniała precedensowa i ogólna kwestia, której rozpoznanie miałoby znaczenie dla systemu prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2010 r., I CSK 189/10, nie publ., z dnia 23 marca 2012 r., I CSK 496/11, nie publ. oraz z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.). Problem przedstawiony przez skarżącego ma ze swojej natury charakter sytuacyjny i wymaga odniesienia się do okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (co zawsze ma miejsce w wypadku oceny występowania interesu prawnego na gruncie art. 189 k.p.c.). Także z tego powodu kwestia wskazana przez skarżących nie uzasadnia samodzielnie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 109 § 1 k.p.c. Ze względu na możliwość nadmiernego obciążenia powódki kosztami postępowania, na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono częściowo od zasądzania od niej kosztów postępowania kasacyjnego. Z uwagi na oczywistą bezzasadność skargi kasacyjnej powoda oraz jej poziom merytoryczny, świadczący o nieadekwatnym wkładzie pracy, na podstawie art. 102 k.p.c. odmówiono przyznania wynagrodzenia z tytułu pomocy prawnej udzielonej z urzędu adwokatom i radcy prawnemu, którzy skargę tę sporządzili bądź podtrzymywali zawartą w niej argumentację w toku postępowania.

[aw]

jw